

დღისა

„აყვადი, ტურთა ქვეყანას,
იღბინე, ქართველთ მხარეს,
და შენც, ქართველი, სწავლითა
სამშობლო გაახარე“
ქრისტეშვილი
გ. ბ. ბ. ბ. ბ. ბ. ბ.

572 / 2
1948

1948

№ 11

გამარჯვების დიდი დროშა

ასე გულით რომ შევხარით
აღისფერი დროშის ფრიას,
მას ღენინის დიდი დროშა,
მას სტალინის დროშა ქვეთა.
მასზე სისხლით აღმეჭვიდა
მამაპაპის ფიჭვი წმინდა,
მასთან ერთად სანატრელი
განთიადი შემობრწყინდა.
ის შრომაში წინ მიგვიძღვის,
წინ გვიძღოდა ბრძოლის დროსაც,
დროშა დიდი ოქტომბრისა,
გამარჯვების დიდი დროშა.
გაიზრებში, ცხოვრების გზა
გაგეშლება ათასფერად,
შენც შეჭფიცავ ამ დროშის ქვეშ
სამშობლოს და ხაღბთა ბედადს.
ის შრომაში გაგიძღვება,
გაგიძღვება ბრძოლის დროსაც,
დროშა დიდი ოქტომბრისა,
გამარჯვების დიდი დროშა.

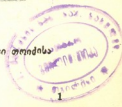
იოსებ ნოწახილი

4507

იოსებ ბესარიონისძე სტალინი

ნახატი სტალინური პრემიის ლაურეატის ირაკლი თოიძისა

ქალაქ ლენინგრადში, სასახლის მოედანზე, მიდიან ბავშვებმა მათთან არის ძველი ლენინგრადელი მუშა; ის აჩვენებს მათ ადგილებს, სადაც სწარმოებდა ბრძოლები საბჭოთა ხელისუფლებისათვის.

— „ეს იყო 31 წლის წინათ“, — აპობს მუშა, — „ღღევანდელივით მახსოვს ყველაფერი. აი, აქ დაიწყო ისტორიული ბრძოლა — ზამთრის სასახლის იერიში.“

მაშინ მე სულ ახალგაზრდა წითელგვარდიელი ვიყავი, მაგრამ მაშხანა, როგორც წესია, ისე მეჭირა ხელში. ღამით ჩვენი რაზმი ამ დიდ სასახლეს მიუახლოვდა. უზარმაზარი შენობის ყოველი სარკმლიდან ჩვენზე იყო მომიზნებული თეთრგვარდიელთა შაშხანები და ტყვიამურქვევები. სასახლეს გალავანივით ჰქონდა შემოვლებული ხორახორად დაწყობილი შეშა და იმის იქით ჩასაფრებულ იყვნენ რევოლუციის მტრები — თეთრგვარდიელი ოფიცრები და იუნკრები. მათ სურდათ გაენადგურებინათ აჯანყებული მუშები და ხელისუფლების სათავეში ისევ მემამულეები და კაპიტალისტები დაეტოვებინათ. მაგრამ ვერ გაუმაგრდნენ ისინი აჯანყებულ ხალხს, რომელსაც ბოლშევიკები ხელმძღვანელობდნენ.

როცა კრეისერ „ავრორადან“ ზარბაზანმა დაიგრილა, ჩვენ წამოვიშალენით და იერიშზე გადავედით. ძლიერი ცეცხლით შეგვხვდნენ იუნკრები. მათი ნასროლი ყუმბარები ცეცხლის რკალად იხაზებოდნენ სიბნელეში, მაგრამ ჩვენ მაინც წინ მივიწევდით და არ იყო ძალა, რომელსაც შეეძლო ჩვენი შეჩერება. ჩვენ ვიცოდით, რომ რევოლუციურ აჯანყებას ხელმძღვანელობდნენ ხალხის დიდი ბელადები, ლენინი და სტალინი, და დარწმუნებულნი ვიყავით გამარჯვებაში.“

დიდხანს დაამახსოვრდებათ ბავშვებს ოქტომბრის ბრძოლების მონაწილის ნაამბობი.

— „1917 წლის 7 ნოემბერს, რევოლუციამ გაიმარჯვა. ჩვენი ქვეყანა თავისუფალი ქვეყანა გახდა. ხალხი განთავისუფლდა სისხლისმწოველი მეფისა, კაპიტალისტებისა და მემამულეებისაგან, ხელისუფლება ხალხის ხელში გადავიდა. მრავალი მტერი შეეცადა წაერთმია ჩვენი ხალხისათვის თავისუფლება და დამოუკიდებლობა, მაგრამ ისინი ყოველთვის მარცხდებოდნენ და ქედს იხრიდნენ ჩვენი საყვარელი სამშობლოს ძლიერების წინაშე.“

31 წელმა გაიარა მას შემდეგ. საღკლდესავით დგას ჩვენი ქვეყანა. ბედნიერად და მეგობრულად ცხოვრობენ ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს ხალხები. არაფერს იშურებენ ისინი თავიანთი სამშობლოს კიდევ უფრო გამშვენებებისა და გაძლიერებისათვის.

თქვენ იცით სტალინგრადისა და ლენინგრადის დამცველთა უკვდავი გმირობის შესახებ. თქვენ იცით საბჭოთა მეომრების შესახებ, რომლებმაც ბერლინი აიღეს. ყველა ისინი გმირულად ებრძოდნენ მტრებს. მათ კარგად იცოდნენ, რომ საყვარელი საბჭოთა სამშობლო ყოველგვარ მტერს დაამარ-

ცხებდა, რომ მათი ბავშვებისათვის უზრუნველყოფილი იქნებოდა ნათელი მომავალი. ამის შესახებ იწინასწარმეტყველა დიდმა სტალინმა სამამულო ომის დასაწყისში. ასრულდა ბელადის სიტყვები: ჩვენმა ხალხმა დაამარცხა გერმანელი ფაშისტები და მათი მოკავშირეები, და ისევ დაუბრუნდა ჩვენი ქვეყანა მშვიდობიან შრომას. ამ ხნის განმავლობაში საბჭოთა ადამიანებმა ახალ, შესანიშნავ გამარჯვებებს მიაღწიეს.

დღეს საბჭოთა ქვეყნის ყოველ კუთხეში ზეიმობს ხალხი დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის XXXI წლისთავს, როგორც ყველაზე სასიხარულო და ძლიერამოსილ დღესასწაულს. ჩვენი ქვეყნის ბუშები თავიანთ დროებზე სწერენ: „ჩვენ გადავაქარბეთ საწარმოო გეგმას!“ — სტალინგრადაელი მშენებლები წითელ აღმებს აღმართავენ აღდგენილ შენობებზე: „აქ იყონანგრევები“, — იტყვიან სტალინგრადაელები, — „ეს ჩაიდინეს ფაშისტებმა; ჩვენ კი ავაშენეთ ახალი შენობები“.

ახალი საავტომობილო ქარხნის ალაყაფიდან გამოგუგუნდებიან ახალი ავტომანქანები. მუშები სიამაყით გახედავენ თავისი შრომის ნაყოფს. უკრაინის, ბელორუსიის, საქართველოს და სხვა რესპუბლიკების კოლმეურნეები ზეიმზე გამოიტანენ წითელ პლაკატებს: „ჩვენ მოვიყვანეთ უხვი, სტალინური მოსავალი!“

ყველგან დუღს შემოქმედებითი შრომა ჩვენი ხალხისა, რომელსაც დიდი სტალინი მიუძღვის ახალი გამარჯვებებისაკენ. ფიზიკად იცავს ამ მშვიდობიან შრომას ჩვენი საზღვრების ერთგული და ძლიერი დამცველი — საბჭოთა არმია.

ბავშვებო! სასიხარულოა ცხოვრება, შრომა და სწავლა ჩვენს ქვეყანაში. კიდევ ერთი წლის გამარჯვებები მიემატენ სამშობლოს ძლიერამოსილებას. სკოლებში კიდევ ერთი კლასით გადაინაცვლეთ წინ, შარშანდღეს აქეთ; დაამთავრებთ სკოლას და თქვენც სამშობლოს მშენებელთა და დამცველთა რიგებში ჩადგებით.

ჩვენი დღესასწაული

ჩვენი დღესასწაული
შვიდი ნომერბერია,
შვიდ ნომერბერს ყოველგან
ცემკავინ და მღერინან.
ტაჯიკეთში, სომხეთში,
დიდ რუსეთის ველბაზი,
კივისა და კოლხეთში,
უზბეკეთის სერბაზი;
თემკვსმებ რესპუბლიკაში
ხალხთა მრავალ ენაზი,
ბაჰოსა თუ კიბაში,
ჟუჩაში თუ კრებაზი,
ამ დღეს ყველგან მღერინან, —
დიდი ომბომბერია.

(დადის ნაბეზობა)

... 'ზოია ოთხი წლისა რომ იყო, მე მას სამუშაოზე წასვლისას, უმცროს მძას—მურას ჩავაბარებდი და ვუტოვდი: — მურას გაუფრთხილდი მეთქი. ზატარა ზოია კონიურად მუშაობდა და თავს დაძინებდა. ბინდისას, სახლში რომ დავბრუნდებოდი, ზოია შურუნელობით აწვევდა მთვლემარე ძაძიკოს. ოთახში წესრიგი იყო. სათამაშოები ერთ კუთხეში ჰქონდა მილაკებული.

აი, სკოლის ზირეული დღეც. ზოია ჩემი მოწაფეა. მურა რომ სახლში მარტო არ დარჩენილიყო, თავის დასთან ერთად კლასში დადიოდა. 'ზოია მოიყვანდა ხელჩაკიდებულ ბუთხუსა ძაძიკოს, ქაჩორს გაუსწორებდა, მკაცრად ვადახედავდა და მერსზე გვერდით მოისვენებდა.

ასე ერთად დადიოდნენ და ერთად სწავლობდნენ ზოია და მურა.

ზოია ცდილობდა, რომ მურაც შრომისმოყვარე ბავშვი ეოფილიყო და მძა რომ კარგად სწავლობდა მადიან უხაროდა.

დასვენების დღეს ერთად დადიოდნენ მუსიკუმბში და კანობში.

საღამოობით, ვაკვეთილებს რომ იხსწავლიდნენ, ერთად მღეროდნენ.

ზოია ქარგვდა, ან აკერებდა, მურა კი ხატავდა; ზოია შეამოწმებდა ხოლმე მურას ნახატებს, 'მოუწონებდა, ან რაიმე ნაკლს შენიშნავდა და თან წააქეხებდა.

'ზოია მძას ტანისამოსს უკერებდა, უუთოვებდა, წინდებს უკოსხვავდა; შრომა უკვარდა და ცდილობდა სახლის საქმეში მურაც მომსუკელებოდა.

ერთხელ მურა დაჯახქმე,—მე ვერ ზატარა ვარ — მიწასუსა მურამ. ზოიას გაეცინა და უთხრა:—რაღა ზატარა ხარ, ჩემსე ძაღალი ვაზრდილხარ! — ამის შემდეგ, მურა ყოველთვის ცვეხმარებოდა.

ბავშვები წამოიხარდნენ და მომავალზე ოცნებობდნენ; მურამ ვადასწვევითა ინჟინერი, ან მხატვარი ვამოსულიყო, ზოია კი მასწავლებლობასა და შწერლობასე ფიქრობდა. უეჭველად კარგი, სამართლიანი, ურადლებიანი და მოსიყვარულე მასწავლებელი დადგებოდა ზოია, რადგან მე ვხედავდი, როგორ მესმარებოდა ზატარა მძის აღზრდაში.

ნამდვილი მეგობარივით მეგვა მხარში ჩემი ქალიშვილი, ვაჭირვებაში მამხნევებდა, ძაძიკებდა და მხარებდა.

სკოლაშიც ასევე კეთილი და ბუ-
ჯითი მოწაფე იყო ზოია.

კარგი ამხანაგი და სამაგალითო
კომკავშირელი კლასში კომკავშირუ-
ლი ჯგუფის ხელმძღვანელად აირ-
ჩიეს.

შუათე კლასში გადასვლის გამო-
ცდები რომ ჩააბარა, ომი დაიწყო
და ზოიამ მოიწადინა მებრძოლედ
წასულიყო, მე რომ მემშვიდობებოდა,
მითხრა:

—ნუ ტირი, დედიკო, განა შენ
არ მარბევბდი, რომ მე გამბედავი
და ჰატიოსანი ვიყო? გმირულად
დავბრუნდები, ან გმირულად მოგ-
კვდები. ჩემსე არ იღარღო.

ერთხელ, ტრამუაშიმ მკზავრობისას
შემთხვევით მოგვარი ეური საუბარს
კომკავშირელი გოგონას გმირობასე,
რომელიც ფაშისტებმა აწამეს. ჯერ
არ ვიცოდდი, თუ ეს ჩემი ზოია იყო,

მაგრამ ფიქრობდი, რომ ზოიაც
ასევე მოიქცეოდა ფაშისტების ტყუ-
ობაში.

შურაც მისებრ ჰატიოსანი და
მტვიცე ახალგაზრდა დადგა. ისიც
გმირულად იბრძოდა და თავი გას-
წირა სამშობლოსათვის.

შურასაც საბჭოთა კავშირის გმი-
რის წოდება მიაკუთვნეს.

მე ვეღარ ვნახე ჩემს ზოიას და
შურას, მაგრამ ჩემს მწუსარებას ისი-
არებს მთელი ხალხი და ამით ვნუ-
კეობ.

მე ვამუოებ ჩემი ვაჟით, —მამაცი
მებრძოლით და ჩემი ქალიშვილით
სახალხო გმირით —ზოიათი, ჩემი
კაბედული და ამაგი გოგონათი,
რომელიც საბჭოთა ხალხის საუბ-
რელი შვილია.

ნახატი ვ. ჩიჩინაშვილისა

პიონერებს კოცონი დაენტოთ და მოუთმენლად ელოდნენ საღებრის დაწყებას. ხელმძღვანელმა თვალი გადაავლო კოცონთან შეკრებილებს და ხმადაბლა წარმოსთქვა:

— პიონერებო, დღევანდელ კოცონთან გიამბობთ ერთი უცნობი მედროშის შესახებ, რომელმაც სამშობლოს შესწირა თავი!

ეს იყო ფრონტზე, სამამულო ომის დროს, მტრისაგან ვიკავდით სტალინის ქალაქს. ერთ პოლკში მედროშედ ახალგაზრდა ქართველი მეომარი იყო. როდესაც ამ უშიშარ მებრძოლს დროშა ჩააბარეს, მან წარმოსთქვა: — ვფიცავ, რომ ვიდრე ცოცხალი ვარ, მტრის ხელი არ შეეხება ჩვენს დროშას!

მებრძოლი პოლკს მტკიცე ნაბიჯით წინ გაუძღვა. პოლკი გაეშურა ქალაქის ერთ-ერთი უბნის დასაცავად. მტერი ცდილობდა ეს უბანი აეღო და ეოლგაზე გაჭრილიყო. პოლკი შეუპოვრად იბრძოდა, მებრძოლები მშობლიურ ქალაქს იცავდნენ უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე. უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე.

მეომრები აფრიალებულ დროშას რომ ხედავდნენ, თავდაუზოგავად იბრძოდნენ. ვიდრე დამხმარე ნაწილი მივიდოდა, მტრის ჯარიც განადგურდა და ბევრი ჩვენი მებრძოლი დაეცა, მარტო მედროშედა დარჩა; ის უკვე რამდენიმე ადგილას იყო დაკრული, მაგრამ თავს დამარცხებულად არ გრძნობდა, რადგან ჯერ კიდევ შექმლო ბრძოლა.

ღამით, დამხმარე ნაწილა მოვიდა. ამ ნაწილის შტაბის სადგომში, რომელიც მიწურში იყო მოთავსებული, ფერმკრთალი ყმაწვილი შეიყვანეს შტაბის უფროსმა მის წინ გაშლილი რუკიდან სახე მალა ასწია და შეპოსულს შეხედა.

— თქვენ იცავდით ამ უბანს? — შეეკითხა ის ახალგაზრდა მეომარს.

— დიახ, მედროშე გახალაურათ! — უბასუხა მეომარმა.

— რა გვარი ხართ? სად არის თქვენი დროშა? — შეეკითხა მას შტაბის უფროსი, მაგრამ მებრძოლმა პასუხის გაცემა ვეღარ შესძლო, ნაბიჯი წინ წასდგა და დაეცა, მის აღარაფრის თქმა აღარ შეეძლო.

მაზარა გახადენ და ხალათის საყელო შეუხსნეს. უსულოდ დაეცმულ მეომარს ხალათის შიგნით, მკერდში დროშა ჰქონდა ჩაყრული, რომელიც სისხლით იყო დასველებული, ტყვიებს რამდენიმე ადგილას დაეცხრილათ დროშის ქსოვილი...

პიონერები კოცონთან მოუბარ ხელმძღვანელს სულგანაბულნი უსმენდნენ. თვალს არ ამოივებდნენ მის სახეს, ელოდნენ კიდევ რას იტყვიოს.

— ვინ იყო ის მედროშე? — შეეკითხნენ ხელმძღვანელს პიონერები.

— ახალგაზრდა მეომარს მარცხენა უბეში, გულთან, კომკავშირული ბილეთი უნახეს. მისი ფურცლები სისხლთ დაფარა, გაარჩინეს მხოლოდ ორი ასო „... ძე“ გვარი კი ვეღარ ამოიკითხეს!

ისევ სიჩუმე ჩამოვარდა, მხოლოდ წითლად აეარდნილ კოცონში ისმოდა გახმხმარი ტოტების ტყაცანი.

— როდესაც გაიზრდებით, — დაამთავრა სიტყვა ხელმძღვანელმა, — კომკავშირის რიგებში შემოხვალთ; გახსოვდეთ, ისე უნდა გიყვარდეთ სამშობლო და მისი წმინდა დროშა, როგორც უცნობ კომკავშირულ მედროშეს უყვარდა!

ელიზბარ ზაღინიძე

დ უ რ გ ლ ე ბ ი

ღურგლები ვართ, ღურგლები,
ბიჭები ვართ ფხიანი,
ხელებდამკლავებულნი,
სუფთა წინსაფრიანი!

ყველა დაზგას ვუდგვივართ,
საქმე ჩვენ არ გვაშინებს,
ვხმარობთ უჩოს, ბურღს, სატეხს,
ვხერხავთ, ვაშალაშინებთ!

კარგად ვიცით ხელობა.
დაგვიკვეთეთ, რაც გინდათ;
შეგვიმღია ერთ დღეში
გაგვიკეთოთ მაგიდა;

გაგვიკეთოთ მერხები,
სკამები და კარადა,
უნუნოდ და უხინჯოდ,
ღამაზად და კარგადა!

ღურგლები ვართ, ღურგლები,
ხელოსნები ფხიანი,
ხელებდამკლავებულნი,
სუფთა წინსაფრიანი.

ილია სინარულიძე

ნ.ა.ბ. პ. დათებაშვილისა.

ჩვენი ქვეყნის მშენებლები

საბუნო საქმეები

1. აქრობენ და თვით
აღწერს ხუცის სასიკეთოდ.
კარბონები დაგი ვეცხვან
სადა უნდა ვაძლევთ.
ცხოვრის წესის განხილვით,
რომ არ უნდა ვიყავს შინა.

2. ხედავ განმარტების უკვე
ცოცხელ აფრქვევას და შთაღაც
წესბაუთის განხილვით
რომ არ აქვს მსგავსი ვიღაც,
მომხილვე წესბაუთი,
თავის წესბაუთივით.

3. იმეორის პროცესს ხაზავს,
ეუბნის ვინა თავის,
თვით ქალაქზე მყოფობის
დაცვა და სხვათა.
უფრო მის მართვის შინა ვიღაც,
რომ ახერხებს კონტა ხედავ.

გაყრდნობის იმეორის

4. ნაყ თვით ვრცელდება ხის,
ხედავ ხეობის არ შთავის,
აქრობული შინის ვინა
რომ ვინა ქალაქივით,
თვით ვინა ხედავ ვინა,
წესბაუთ ვინა ნაყ ვიღაც.

5. შინა, მადლი ვინა ვინა
ღრუბლებს იმეორის,
ეუბნავ განმარტის აღმადლი,
რომ ვინა არ მოხილვა.
აქრობული მადლი,
უკუბობის არ აქვს ვინა.

6. ხედავულით ახერხებს
ვის მართავს ვიღაც ვინა,
წესბაუთი ვინა სკოლა,
და მოხილვის იმეორის მადლი,
უკუბობის უკუბობის მადლი,
ქვეყნის და მადლი.

მადლი შთავის ვინა

დიდი მეცნიერი

ბავშვებო, ვიცით, ხილი ყველას გიყვართ და სიამოვნებით მოისმენთ იმ მეცნიერის ამ ბავს, ვინც თქვენ ტოლობაშივე ოცნებობდა: მთელი ჩემი სამშობლო ხეხილის დიდ ბაღად უნდა ვაქციოო და მართლაც თავისი ქვეყნისათვის ბევრი რამ გააკეთა. ეს იყო დიდი რუსი მეცნიერი ივანე ვლადიმერის-ძე მიჩურინი, რომელიც დაიბადა სოფელ დოღოვს მახლობლად 1855 წლის 28 ოქტომბერს. მას ედგა აღრევე გარდაეცადა. შხრუნველად მხოლოდ მამა და მისი ნათესავებილა დარჩნენ.

სწავლა პირველად სამაზრო სასწავლებელში დაიწყო. იმის დამთარეების შემდეგ შევიდა გიმნაზიაში, მაგრამ ობლობისა და სიღარიბის გამო სწავლა ველარ განაგრძო.

პატარა ივანე მიჩურინი თავიდანვე გამოირჩეოდა ბუნებისადმი სიყვარულით და დიდი ღაკვირვების უნარით. მას ყველაზე მეტად მებაღეობა იზიდავდა, აგროვებდა ათასგვარი ნაყოფის თესლებს. არჩევდა სიდიდისა და სიღამაზის მიხედვით და თესავდა, რგავდა მრავალნარი წერგებს. სხვადასხვა ჭიშის ხეხილს ერთმანეთებუ ამყნობდა. მცენარეების საუკეთესო მეგობარი იყო; მუდამ თავს ევლებოდა, იმათთან უფრო მეტ დროს ატარებდა. ვიღრე ტოლ-ამხანაგებთან.

სასწავლებლიდან გამოსვლის შემდეგ დიდი მონღოლებით მოჰკიდა ხელი თავის საყვარელ საქმეს, მაღე ისეთი ბალი გააშენა, რომ მნახველები გაოცებაში მოჰყავდა. ამასაც არ დასჯერდა; შემოიარა მთელი რუსეთი; დაათვაღიერა ბაღეები, ბოსტნები, ვენახები; ყველა ჭიშის მცენარე ინახულა. მოგზაურობიდან რომ დაბრუნდა, თქვა: ჩემს ღამაზ სამშობლოს უფრო მეტი მრავალფეროვანი. კარგი ხილი და ბოსტნეული სჭირდებაო. ამიტომ გატაცებით შეუდგა შრომას და მცენარეების შესწავლას.

რამდენიმე ხნის შემდეგ მრავალი ვაშლის, ატმის, ყურძნის, მსხლისა და ქლიავის ისეთი ჭიშები გამოიყვანა, რომელიც ედამინახებ არ მოიპოვებოღნენ.

დიმა მეცნიერმა რუსეთის თვითმპყრობელობის დროს ბევრი სიღარიბე და გაჭირვება გამოიარა. მეფის მთავრობა ყურადღებას არ აქცევდა, არ ეხმარებოდა. მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლებამ დააფასა ივანე მიჩურინის შრომა. საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების დღიდანვე პირველად ღენიმა და სტალინმა მიაქციეს ყურადღება და მუშაობისათვის საუკეთესო პირობები შეუქმნეს.

ივანე ვლადიმერის-ძე მიჩურინმა ოთხმოცი წელი იცოცხდა, აქედან სამოცი წელი ხადხისა და სამშობლოსათვის თავდადებულ შრომაში გაატარა. ამ ხნის განმავლობაში სამასზე მეტი ახალი მცენარის ჭიში გამოიყვანა.

ნახატი ალ. გიგოლაშვილისა

რუსეთში, ქალაქ მიჩურინსკის მახლობლად, გაშენებულია დედამიწაზე სწორუბოვარი, განთქმული ბალი. ერთხელ ამ ბალში მისი გამშენებელი დილით აღრე მცენარეებს აკვირდებოდა, არაღაცას იწერდა. უცებ ხმა შემოესმა. პირველად ადამიანი ეგონა, მაგრამ მერე გააჩნია — ვაშლი ელაპარაკებოდა:

— რამდენი ახალი მცენარე დაიბადა ჩვენს ბალში, მაგრამ ისეთი არავინ გამოვიდა, რომ ყინვა დაემარცხებინა, ჩრდილოეთითაც გაგვედგა ფესვები, ადამიანი იქაც დაგვეტკბო ნაყოფით.

მებაღემ პირველად მაშინ გაიგო მცენარის უნა; ისე გაეზარდა, რომ ცას დაეწია. ვაშლის ნატერის შესრულებას დაჰპირდა და ყინვას შეებრძოლა. იმის შემდეგ ის ესაუბრებოდა და ეალერსებოდა მცენარეებს როგორც ბავშვებს.

ყინვის დამარცხება პირველად ვაშლს დაევალი. დააყენა ცდები და დიდი მუყაითი მუშაობის შემდეგ გამოიყვანა ყინვის გამძლე ვაშლის ჯიში. რამდენიმე ასეულ კილომეტრზე, ჩრდილოეთით, სადაც ხეხილი ვერ ხარობდა, გადაიტანა ეს ვაშლის ხე, ამოიჩნია იდეგლი და ბალი გააშენა.

იქაური ტყის მცხოვრებნი: ფიჭვი, ნაძვი და არყი გაოცებულნი შეკურებდნენ ახლად მოსულ მცენარეს და ჩურჩულებდნენ: ეს საცოდავი აქ რამ მოიყვანა, ჩვენ სულ ხავსში ვართ გახვეულები, მინც ვითოშებით და ეს ყინვას როგორ გადაურჩება.

თვითონ ვაშლსაც ეშინოდა, ეძნელებოდა იქ ცხოვრება, მაგრამ, რაც დრო გადიოდა, თავს უკეთესად გრძობდა, ფესვები ღრმად გაიდგა, გაიზარდა. ტოტებ-

ზე ურტიცხვი კვირტები ამოსხდნენ, გაზაფხულზე თეთრად და ლალისფრად გადაიპენტნენ; ისე აყვავდა ბალი, რომ იმისი შუქი გარშემო ტყესაც ანათებდა.

მთელ ჩრდილოეთის უკვირდა ახალი ბალის ამბავი და ამბობდნენ: დაიკა, ჯერ ყინვა მოვიდეს და მერე ვნახათო.

ყვავილები ლოყაწითელ ვაშლებად იქცნენ; მათი სიმძიმით ტოტები დაბლა დაიხნიქა და იმ ტკბილი და გემრიელი ნაყოფით შემოდგომაზე ბევრმა იქაურმა ბავშვმა გაიხარა.

ზამთარი ახლოვდებოდა. ფოთლები გაყვითლდნენ. ერთ დილას საშინელი ქარი მოვიარდა, ტყე მთარხ-მთარხია. ხელები ტოტები ტაკა-ტაკით ცვიოდა. ხეები შეიშმუნენ, ხავსი მოიხვიეს და აჩურჩულდნენ: — თეთრწვერა ბებერი მოდის — სუსხიანი ყინვა!...

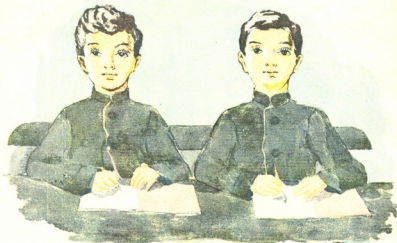
ცოტა ხნის შემდეგ მართლაც მოვიდა ოხვრითა და ქშენით. ყველაფერი თეთრად მოაქცია, გათოშა. ბაღს რომ დახედა, სიბრახისგან თვალეები აემღერა, აბუზლუნდა, ორივე ხელით ყინული გადააშალა.

ბალი მინც ამყად იდგა. ყინვას არ შეუშინდა; ვაშლის ხის ტოტები მშვიდად ილიმებოდნენ.

იმ დროს ბალის ოსტატიც იქ იყო, ზუბზე გამოვიდა. ყინვას რომ შეხედა, გაეცინა და უთხრა: ვაშლმა დაგამარცხა, ტყუილად ნუ ჯავრობ, გულცივა ბებერო, მალე ყურძენი, მსხალი და ატამიც დაგამარცხებენო.

ეს იყო დიდი რუსი მეცნიერი ივანე მიჩურინი.

პირველკლასელი მეგობრები

ერთად ვზივართ კოხტა შერხზე
თმახუჭუჭა ორი ბიჭი:
გოგიც მკვირცხლი ბიჭი არის.
მაგრამ ცოტა ჩემზე დინჯი.

მე რომ კოხტად დაეწერ ასოს,
გოგიც ფრთხილად, კოხტად დასწერს,
სკოლაშიაც დილით ადრე
ხან ის მოდის, ხან მე ვასწრებ.

დაემეგობრდით, დაემზობილდით,
ერთმანეთი ძლიერ გვიყვარს
და გვახარებს მასწავლებლის
დარიგება, ტკბილი სიტყვა.

შეგვიყვარდა გაკვეთილი,
მშობლიური „დედაენა“
მის ფურცლებში ჩიტუნების
ჭიკჭიკი და წაშოფრენა.

ჩვენც იმ ღალი ფრთაცქვიტების
ფრთები გვესხმის, მათთან ვფრინავთ,
შინ მივდივართ, მიგვეყვებიან,
გაიჩინეს ჩვენთან ბინა.

შეგვიყვარდა გულით სკოლა,
ერო სწავლაში ტკბილად მიდის...
აქ ვცქირალებთ მე და გოგი—
ფრთაშესხმული ორი ჩიტი.

გიორგი კაჭახიძე
ნახატი რ. სტურუასი

ეკატერინე გაბაშვილი

ქართლის შუაგულ ქალაქ გორში 1851 წლის 15 ივნისს დაიბადა ჩვენი სასიკაღლო მწერალი ეკატერინე გაბაშვილი.

პატარა კატო დედით აღრე დაობლდა იგი იზრდებოდა დიდედა ბარბარესთან, რომელიც ბევრს ზრუნავდა შვილიშვილზე, ბარბარეს არ უნდოდა რომ კატოს ობლობა ეგრძნო და, რაც კი შეეძლო, არაფერს აკლებდა. მხე და ცოცხალი ბავშვი იყო კატო; მას გული ფაქიზი და მგრძობიარე ჰქონდა. ხედავდა ღარიბ ოჯახებს, გლეხის ბავშვების გაქირვებას და გული უკვდებოდა. არაერთხელ მოურბენია თვალცრემლიან კატას დიდედასთან და შეუჩივლია, დახმარება უთხოვია.

რვა წლამდე მთელ დღეებს სოფლის ბავშვებთან თამაშსა და გართობაში ატარებდა. ბავშვებს ძალიან უყვარდათ გულკეთილი კატო, ატარებდნენ მინდორსა და ბაღებში, უსრფედნენ ყვავილებს და ჭრელი თაიგულით შინ მიაცილებდნენ.

კატო ისე შეეჩვია ტოლ-ამხანაგებს, რომ უიშათოდ ყოფნა უძნელდებოდა, როცა რვა წლის კატო მამამ თბილისში სასწავლებლად წამოიყვანა, მან ძალიან მოიწყინა; პირველ ხანებში ვერა ძლებდა დიდ ქალაქში და სოფელში დაბრუნებაზე ოცნებობდა. გულის ფანცქალით ელოდა არადადეგებს, მეორე დღესვე აიკრავდა გუდანაბადს და სოფლისაკენ სიხარულით მიჰქროდა.

კატო წამოიზარდა. წერა-კითხვა კარგად შეისწავლა, სოფელში ზაფხულობით ჩასული, თოჯინებით ხელში აღარ იჯდა გოგო-ბიჭებში და აღარ კენჭობდა. ქალაქიდან თავისი წიგნები და რეცეპლები მიჰქონდა და ამხანაგებს წერა-კითხვის ასწავლიდა, ლექსებს ხეპირებიანებდა, პატარ-

პატარა მოთხრობების შინაარსს უყვებოდა. სოფლის ბავშვებმაც მრავალი ხალხური ლექსი, იგავი და ზღაპარი იცოდნენ და ერთიმეორეს ეჯიბრებოდნენ, ვინ მეტსა და უკეთესად იტყოდა.

ახალგაზრდა ეკატერინემ ისე ღრმად შეისწავლა სოფელი და გლეხის ცხოვრება, რომ მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ოცნებობდა, თუ რით და როგორ დახმარებოდა მათ.

ცხრამეტი-ოცი წლისა იყო ეკატერინე გაბაშვილი, როცა მან მწერლობა დაიწყო. მის პირველ მოთხრობებშივე გამოხატულია გლეხთა ცის მიმე ცხოვრება: მაშინდელი სოფელი სიბნელით იყო მოცული. მშრომელი გლეხის შვილებმა წერა-კითხვა არ იცოდნენ, ისინი ბავშვობიდანვე მიმე ფიზიკურ შრომას ეწეოდნენ და შიმშილსა და სიღატაკეში იზრდებოდნენ. ღარიბსა და გაქირვებულ მშრომელს ყველა სწავრავდა; თავადები და მეფის მოხელეები ტყავს აძრობდნენ გადასახადებით. ჩარჩ-ვაჭრები გლეხს მთელი წლის საჩროს ვალში ართმევდნენ.

საქართველო
საბავშვო

ძველი ცხოვრების ეს შავბნელი სუ-
რათებია დახატული ეკატერინე გაბაშვი-
ლის ნაწარმოებებში. ყოველ მოთხრობაში
მწერალი ქალი გაჭირვებულთა, ღარიბ-
ღატაკთა და შეურაცხყოფილთა მხარეზეა.
ვის არ ესტოკებია გული ნინიკსა და
მისი პატარა ბავშვების სიბრალულთ, რო-
ცა მოთხრობა „ღვინია ვადაიჩხა“ წაუ-
კითხავს, ვის არ ავსებია თვალები ცრემ-
ლებით „თინას ლეკურზე“, როცა შიმში-
ლისაგან დაოსებულნი ობლების საცო-
დავი ვედრება მოუსმენია: — „ბები, პური,
ერთი ბეწო პური!..“ დიდი მღელვარე-
ბის შემდეგ ვის არ უგრძენია უზომო სი-

ხარული მაშინ, როცა გამარჯვებული მაგ-
დანა წინ გაიგდებს თავის „ლურჯას“ და
იმედინად გასწევს შინისაკენ? **ეკატერინე**
ეკატერინე გაბაშვილის მოთხრობები
გვაცნობენ ჩვენი ხალხის წარსულსა და
გვაყვარებენ ადამიანს, სიმართლეს, სიყ-
ვითს. უსაზღვროდ უყვარდა ბავშვები მწე-
რალს, მათთვის წერდა იგი უმთავრესად
და მათს განთავისუფლებასა და გონებრივ
ამაღლებავზე ზრუნავდა.

საბჭოთა ბავშვებიც არასოდეს დაივი-
წყებენ ამ დიდ მოამაგეს.

პ. პარკიანი

ნახატი ალ. გიგოლაშვილისა

ს უ ვ ო რ ო ვ ე ლ ი

(მისაღკვედიანი)

ჩვენს უბანში ცხოვრობდა
ბერიშვილი ბენია;
ბიჭი იყო ამაყი,
ჩხუბისთავი, ღრენია...

უცებ სადღაც გაგვიქრა,
დაივიწყა ამქარი
და არავის სმენია
დიდხანს მისი ამბავი.

ერთ დღეს ატყდა განგაში:
სწორედ ბენო არიო,
ჩვენ ქუდს გვიხდის, მხედრულად
ესალმება მაიორს...

ავტო შედის ეზოში —
ბენომ გაცლა ინება,
შოფერს თელუნს არა თხოვს
ხალხის გასაცინებლად.

რა თქმა უნდა, დავაღეთ
პირი მისმა სწორებმა
და ქამარი რიგრიგად
ვთხოვეთ მისაზომებლად.

მან ქუდიც კი მათხოვა
და ისე გავთამამდი,
დამოჯერეთ, მეხტრა
თითქმის მთელი საათი.

ბიჭი იყო უბრალო,
ვით ჩვენგანი ყოველი,
გვითხრა: კარგად ხედავთო,
გავხდი სუვეროველი,

და სულ მალეც მნახავთო
ასეულის მეთაურს...
მაშინ ვერ გათხოვებთო
ჩემს ხმალსა და ბედაურს.

მთელი უბნის ბიჭები
ნატვრამ აგვაცახცახა,
სიკამ, ნიკამ, და ყველამ
ერთხმად ვაშა დასძახა...

გამგზავრა ის გუშინ,
გზა ვუსურვეთ კეთილი.
გვითხრა: კიდევ გნახავთო —
დავრჩით გულდაწყვეტილი.

ახლა რა დაგიმალათ,
ცხადია თუ სიზმარი,
ბენო გვახსოვს და ჩვენი
საოცნებოც ის არი.

მარგან ლუბანძე

იყიდება ოთხი ბავშვი

რეი შალიფმა სახლის კარი შეაღო, ქული მაგიდაზე დააგდო და გაბრაზებულმა ოთახში სიარული დაიწყო.

— რა ჰქენი, რეი?! — შეგკითხა მას დაღლილი და განაწამებში სახის მქონე ქალი.

— არაფერი გამოვიდა, სამუშაო ვერსად ვიშოვე. ყველგან უარი მითხრეს; ვებეწებოდი, ეთხოვდი სულ მცირე ხელფასით მიველეთ. — უბასუხა კოლს დაღონებულმა რეიმ და დუმილის შემდეგ განაგრძო:

— ლუსილ, მისმინე, მეტი აღარ შემიძლია. უკვე ორი წელია, ჯარიდან დაებრუნდი და ჯერ კიდევ უმუშევარი ვარ. ყველაფერი გავეციდეთ, აღარაფერი დაგვრჩა. დღეს იმედი მქონდა, დღიურ სამუშაოს მაინც ვიშოვნიდი და ხელცარიელი არ მოვიდოდი ბავშვებთან, მაგრამ... — რეიმ ხელი უიმედოდ ჩაიქნია.

ლუსილი მუხლმოკვეთილი დაეშვა ტახტზე, თავი ბალიშს დაამხო და ატირდა. ამ ხმაურზე ოთახში ორი ბატარა ბიჭი შემოვიდა; უმცროსი სამი წლის ცოც-

ხალი, მკვირცხლი ბიჭუნა წინ მოაბიჯებდა. მეორე, ფერმკრთალი და სევდიანი უკან მიჰყვებოდა. პირველს ჯონი ერქვა, მეორეს — ვალტერი.

— მამაკო, გვშია რა მოგვიტანე? — მიიბრინა ჯონმა მამასთან და ყელზე შემოგებია.

ვალტერი უფრო დინჯად მოიქცა. მიუახლოვდა მამას და მოზრდილივით ჰკითხა:

— მამა, არ მიგიღეს სამუშაოდ? რატომ არ უთხარი, რომ ჩვენ გვშია! —

— უჰ, ჩემო შეილო, განა კაბიტალისტი შეგიბრალებს? თვითონ თავსაყრელად აქვთ ყველაფერი და სხვებს რას დაეძებენ! — ამოიოხრა მამამ.

— ჯონ, ვალტერ! სადა ხართ? — გაისმა წკრილა, მზიარული ხმა და ოთახში ათი წლის ქერა გოგონამ და სამუალო ტანის ბიჭმა შემოიბრინეს.

ვის (ასე ეძახდნენ გოგონას) მხარზე ეკიდა ჩანთა, რომლისთვისაც ბიჭს ხელი ჩაველო და არ უშვებდა.

— დამაცა, ჰარი —უთხრა ემამ ძმას. ჩანთა მხრიდან გადმოვადლო და მაგიდაზე გადმოაბრუნა. სუფრაზე პურის, ნამცხვრის, ძეხვის და შოკოლადის ნამტვრევების პატარა გროვა დადგა. ჯონი ხელიდან გაუსხლტა დედას და მაგიდაზე ახოხდა, ვალტერი სწრაფად სკამზე გაჩნდა. ოთხი ბავშვის თვალი აღტაცებით შეჰყურებდა მაგიდაზე დაყრილ ნასუფრალს.

— ოჰ, რა კარგია! — წამოიძახა ჯონმა, ნამცხვრის ნატეხს ხელი სტაცა და პირისკენ გააქანა, მაგრამ სიჩქარისაგან ენაზე იკბინა და ცრემლები წამოსცივდა. ვალტერმაც დააპირა პურის ნატეხისა და ძეხვის აღება, მაგრამ ემამ შეაჩერა.

— მოითმინე, ვალტერ, გაგანაწილებ, მანამ კი დედა ჩაის აგვიღუღებს და ერთად ვივანშებთ.

ემამ პატარებს სახრდო თანაბრად გაუყო. პურის დიდი ნატვრები და ძეხვი გვერდზე გადადო:

— ეს თქვენ, დედა! — შენ და მამას.

— ემა, შეილო, სად იყავით, სად იშოვეთ ესენი? როგორც ჩანს, შენ დღეს სკოლაში არ ყოფილხარ?... — ჰკითხა მამამ.

ემა მამასთან მივიდა და ღოყაზე აკოცა.

— ...ძვირფასო, მამიკო, მე უკვე ერთი კვირაა, სკოლაში არ დავდივარ. უკანსკენლად წინა შაბათს ვიყავი. შიმშილისაგან თავბრუ მეხვეოდა, მისწავლებელმა დაფასთან გამოიძახა, ლასლასით გავედი, ფეხები არ მემორჩილებოდა, თვალები მიბნელებოდა და დაფაზე უნებლიედ დავწიე „მშობა“. შემდეგ გულწასული დავცემულვარ. თვალი რომ გავახილე, უკვე სახლში ვიყავი. დედა სამუ-

შაოს საძებნად იყო წასული. იმ დღიდან სკოლაში აღარ წაესულვარ, სწავლის ქირა არ მქონდა გადახდილი და არ დამიშვემბდნენ!

რეი ტაბტზე იჯდა, თავი ხელებში ჩაემალა და ისე ისმენდა. მისი სახის ყოველი კუნთი თრთოდა.

— მას შემდეგ, — განაგრძო ახლა ჰარიმ და მამას მუხლებთან დაუჯდა, — მე დედას ემამ გადავწყვიტეთ, სანამ შენ და დედა სამუშაოს იშოვნიდით, გვემთხოვრა. რამდენი დამცირობა ავიტანეთ. ზოგი ქვებს გვესროდა და მასხარად გვიგდებდა, ზოგი გვატყუებდა, მაგრამ დღეს მეტად კეთილი ბიჭუნა შეგვხვდა. აი, იქით, ვილაყ მილიონერი რომ ცხოვრობს, სახლის უკან დიდი ბაღი ჰქონიათ. იმ ბაღში გადავძვერით. თანჯარიდან ჩასუქებული, ლოკებში აული ბიჭი იყურებოდა და თეფშზე დალაგებულ ნამცხვარსა და შოკოლადს შეგქცევოდა. იგი მოკბენდა თუ არა ნამცხვარს, დაბლა აგდებდა. ჩვენ მაშინვე მისკენ გავიქცით და გადაგდებულ ნამცხვრებს ვტაცეთ ხელი. ეს რომ დაინახა, სიცილი დაიწყო და ახლა შოკოლადს დაუწყა კბენა და გადმოგდება. მე და ემა სიხარულით ვკრფდით ბიჭის პირიდან გადმოყრილ ლუკმებს. მალე თანჯარას წინსაფრისანი ქალი მოუახლოვდა და ჩასქვლებული ბიჭუნა სწრაფად მოაცილა თანჯარის.

— საცოდავო ბავშვებო!.. შეილო, გარი, ის „კეთილი“ ბიჭუნა კაპიტალისტის უსაქმო ბავშვია, რომელიც მხოლოდ თავის გასართობად ყრიდა ტპბილეულის ნამტვრევებს და არა გულკეთილობით!

ამასობაში ლუსილომა ადულტბული წყალი დაუსხა ბავშვებს, სანთლის მკრთალ შუქზე. მამა დაღონებული შეპყურებდა, თუ სხვისი ნასუფრალით როგორ ვახშ-მობდნენ შიმშილისაგან ღონემობილი ბავშვები. მკრთელ დანაყრებულმა ბავშვებმა დაიძინეს. დედა სკივრს ითუჯდა და ხვალისათვის გასაყიდად რაიმე ნივთს ეძებდა.

— ლუსილო, — დაიწყო მამამ, — ერთი გზა დავერჩენია, ვიცი მძიმე იქნება შენთვის, მაგრამ უნდა შეურიგდე! — და ძალიან ჩუმად, ისე, რომ ბავშვებს არ გაეგონათ, რაღაც წასწურაჩულა.

— ეგ როგორ იფიქრე, რამ გათქმევინა, შე უბედურო, შენა! — შეპყვილა შეშინებულმა ლუსილომა.

— სხვა გზა არ არის, ბავშვების შიმშილით სიკვდილს ესა სჯობია! — თქვა რეიმ, — მაგიდას მიუჯდა და ქალაღზე

დიდი ასოებით დაიწყო წერა. თვალკრემ-ლიანი ლუსილი ბან ერთ მძინარე ბავშვს კოცნიდა, ხან მეორეს; გულში იკრავდა მათ შარვლებს, ფეხსაცმელებს და კვებდა ასე შემოათენდათ.

დილით დედამ ბავშვებს წუხანდელი დარჩენილი პური და ძეხვი გაუნაწილა და ვარეთ კიბეზე დასვა მზეში. მამამ ფანერის ნაქერს მიამაგრა ლამით გაშაღებულ ქალაღი წარწერით: „იყიდება ოთხი ბავშვი“ და მათ გვერდით დაამაგრა. დედამ შეხედა წარწერას, შეტოტმანდა და რომ არ წაქეუულიყო, მოაჯირს დაეყრდნო.

ბი, ეს გზა აირჩია ამერიკელი უმუშევრის რეი შალიფის ოჯახმა, რათა დაეხსნა თავისი ბავშვები შიმშილით სიკვდილისაგან.

შამპარ საჯანი
ნახატი გ. გულისაშვილისა

მ შ ე ნ ე ბ ე ლ ი

— სახლი ავაშენოთო, — გიგლამ ნუკრის ახარა, ურმით სილა მოზიდა, აგურებიც დაჰყარა.

მიწა თოკით გაზომა, საძირკველი გათხარა, რიყის ქვები თხრილებში ზომიერად ჩაჰყარა.

მოიტანა ფიცრები, შალაშინით გათალა, ააშენა კედლები, კოხტად ჩასვა ფანჯარა.

სხვენზე გასდო ბოძები, ირიბულად დახარა, გადახურა კრამიტით კოხტა სახლი პატარა,

და უმცროსი ძამიკო ირგვლივ შემოატარა. იქვე კუნძზე ჩამოჯდა, თავი მამას ადარა:

— შეხე ნუკრი, ეს სახლი ეზოს როგორ აშენენებს! მაშაჩვენეც შენობებს სწორედ ასე აშენებს.

ქ. გომიაშვილი

3 98/5

„ახალგაზრდა გვარდია“

ბავშვებო! შეხედეთ ამ ახალგაზრდების კეთილშობილ, ვაკვაცურ სახეებს, ესენი გმირი კომკავშირელები არიან. გერმანელ დამპყრობთა წინააღმდეგ იბრძოდნენ ისინი ქალაქ კრასნოდონში. ყველას გაგიგონიათ მათი სახელები: ოლეგ კომშევილი, უდიანა გრომოვა, დიუბოვ შვეცოვა, სერგეი ტიულენინი, ივანე ზემუნზოვი.. ამ ახალგაზრდებმა უმაგალითო ბრძოლით უკვდავყვეს თავიანთი სახელები და ასახედეს ჩვენი სამშობლო, ეს კომკავშირელები აღზრდილი იყვნენ სახელგანი დენინ-სტალინის პარტიის მიერ. ისინი დაეცნენ ჩვენი სამშობლოს თავისუფლებისათვის ბრძოლაში.

მათ გმირობაზე მოგვითხრობს ცნობილი რუსი მწერალი ალექსანდრე ფადეევი თავის შესანიშნავ ნაწარმოებში „ახალგაზრდა გვარდია“. მათ გმირობაზე მოგვითხრობს ამავე სახელწოდების კინოფილმი, რომელმაც მთელ საბჭოთა კავშირში დიდი სიყვარული დაიმსახურა.

სასურველია ყველა თქვენგანმა ნახოს ეს აღმაფრთოვანებელი ნაწარმოები, რომელიც გვასწავლის სამშობლოსადმი სიყვარულსა და ერთგულებას, მტრისადმი სიძულვილსა და გამარჯვების უკვდავ რწმენას.

პასუხისმგებელი რედაქტორი რ. შარბინი
 სააღმკვეთი კოლეგია: ზრ. აბაშიძე, მ. ბურჯანაძე, ი. ზარსაშვილი,
 თ. თუშანიშვილი, მამუ. შამთლიშვილი, ი. სიხარულიძე, ნ. უაფაშვილი,
 შ. ცხადაძე.

ყლის პირველი გვერდის მხატვრობა შესრულებულია რ. სტურუას მიერ

ხელნაწერები ავტორებს არ უბრუნდებათ

ДИЛА - еженесячный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ № 11. 1948 г.

გამომცემლობა „კომუნისტი“. ჩუბუკის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 28. 1 სათ. ტელ. 3-81-85
 გამოცემლობის შეფ. № 118 სტამბის შეფ. № 1522/2030 ტირაჟი 7000 ღ 14944 ფანსი 5 მან.

ტექსტი აწვობილია ლ. პ. ბერაას სახელობის პოლიგრაფკომბინატ „კომუნისტის“ სტამბაში. ფურალი დაბეჭდილია თესტის სისტემის მანქანაზე „ზარია ფოსტოკას“ სტამბაში, თბილისი, რუსთაველის პროსპ. № 42